

RAPPORT

Samrådsunderlag Enlunda cirkulationsplats

Ekerö kommun, Stockholms Län
2026-04-10

Trafikverket

Postadress: Solna strandväg 98, 171 54 Solna

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Konfidentialitetsnivå: 1 Ej känslig

Dokumenttitel: SAMRÅDSUNDERLAG – Enlunda cirkulationsplats

Författare: Rejlers Sverige AB

Dokumentdatum: 2026-04-10

Åtgärdsnummer: 18732

Ärendenummer: TRV 2026/39219

Uppdragsnummer: 172941

Version: 1.0

Kontaktperson: Victor Wenger, Trafikverket

Innehåll

1 Inledning	5
1.1 Vägplaneprocessen.....	5
1.2 Bakgrund till projektet	5
2 Avgränsningar	7
2.1 Utrednings- och influensområde	7
2.2 Tider.....	7
3 Förutsättningarna i utrednings- och influensområdet.....	8
3.1 Beskrivning av befintlig anläggning.....	8
3.2 Lokalsamhälle och regional utveckling.....	8
3.2.1 Befolkning och näringsliv	8
3.2.2 Kommunala planer.....	8
3.3 Lagskyddade områden och objekt	9
3.3.1 Riksintressen och skyddad natur	9
3.3.2 Strandskydd.....	10
3.3.3 Generellt biotopskydd	10
3.3.4 Fornlämningar	11
3.3.5 Vattenskyddsområde	11
3.4 Landskapet.....	11
3.5 Naturmiljö	15
3.6 Kulturmiljö.....	15
3.7 Vatten.....	16
3.8 Rekreation och friluftsliv.....	16
3.9 Miljökvalitetsnormer.....	16
3.10 Befolkning och hälsa	17
3.10.1 Förorenade områden	17
3.10.2 Klimat	18
4 Projektets lokalisering, utformning, omfattning	19
4.1 Projektets lokalisering och utformning	19
4.2 Övergripande utformning av cirkulationsplatsen	19
5 De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.	22

5.1 Lokalsamhälle och regional utveckling.....	22
5.1.1 Befolkning och näringsliv	22
5.1.2 Kommunala planer.....	22
5.2 Lagskyddade områden och objekt	22
5.2.1 Riksintressen och skyddad natur	22
5.2.2 Generellt biotopskydd	22
5.2.3 Fornlämningar	23
5.2.4 Vattenskyddsområde	23
5.3 Landskapet.....	23
5.4 Naturmiljö	24
5.5 Kulturmiljö.....	24
5.6 Vatten.....	24
5.7 Rekreation och friluftsliv.....	24
5.8 Miljökvalitetsnormer.....	25
5.9 Befolkning och hälsa	25
5.9.1 Förorenade områden	25
5.9.2 Klimat	26
6 Åtgärder	28
7 Bedömning av åtgärdens miljöpåverkan	29
8 Fortsatt arbete	30
8.1 Planläggning.....	30
8.2 Viktiga frågeställningar	30
9 Källor	31

1 Inledning

1.1 Vägplaneprocessen

Ett väg- eller järnvägsprojekt ska planeras enligt en särskild planläggningsprocess som styrs av lagar och som slutligen leder fram till en vägplan eller järnvägsplan.

I början av planläggningen tar vi fram ett underlag som beskriver hur projektet kan påverka miljön. Underlaget ligger till grund för Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Innan länsstyrelsen prövar om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska enskilda som kan antas bli särskilt berörda få möjlighet att yttra sig.

Samråd är viktigt under hela planläggningen. Det innebär att Trafikverket utbyter information med och inhämtar synpunkter från bland annat andra myndigheter, organisationer, enskilda och allmänhet som berörs. Synpunkterna som kommer in under samråd sammanställs i en samrådsredogörelse.

1.2 Bakgrund till projektet

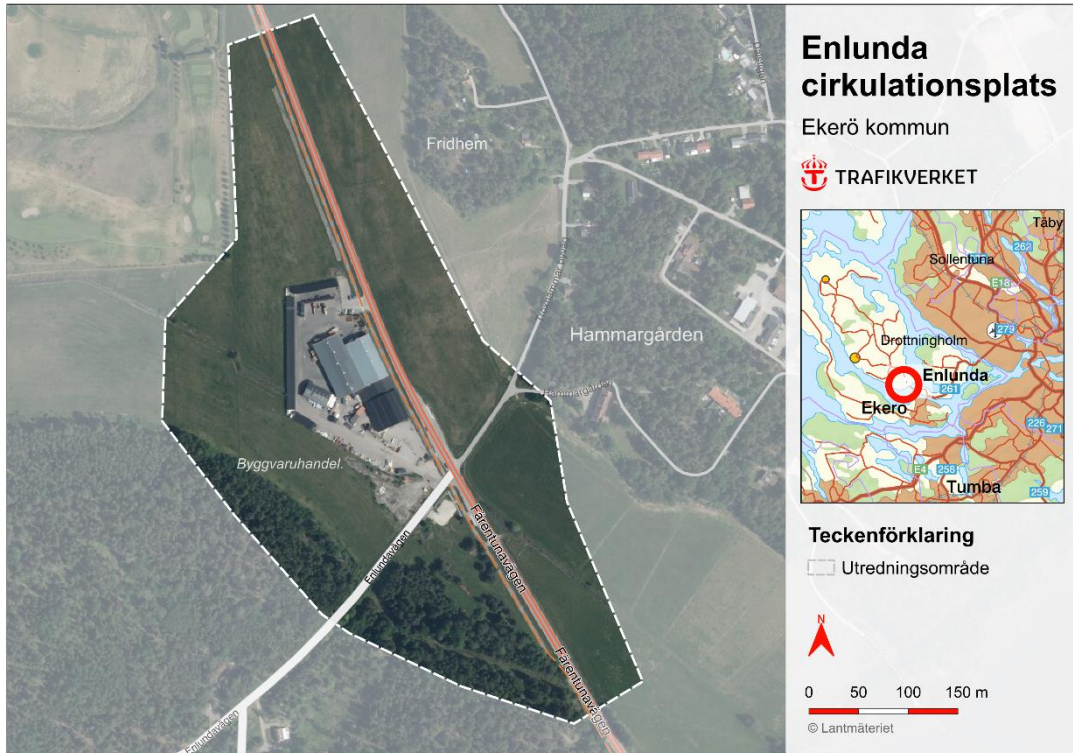
I korsningen mellan väg 800 (Färetunavägen), Enlundavägen och Troxhammar byväg planerar Trafikverket att anlägga en cirkulationsplats för att öka kapaciteten inför förväntade trafikökningar.

Väg 800, Färetunavägen, är den enda infarten till Färingsö och den befintliga korsningen utgörs av en fyrvägs korsning med stopplikt där väg 800 är huvudled. I dagsläget finns inga uppmätta kapacitetsproblem i korsningen men i Ekerö kommun har planer för området som förväntas öka trafikflödet.

Det finns en antagen detaljplan för en bussdepå i korsningen. Bussdepån kommer att inrymma 80 bussar, och under maxtimmarna för busstrafiken (05:00-07:00) kommer cirka 25 bussar/timme.

Ekerö kommun planerar också för utbyggnad av bostäder väster om väg 800 och det finns planer på att utöka verksamheten för Rebecka behandlingshem öster om Väg 800. Det pågår också ett detaljplanearbete för utbyggnad av Enlunda småindustriområde som idag består av K-bygg, före detta Färingsö trä.

Mot bakgrund av detta bedöms en ombyggnad av nuvarande korsning till cirkulationsplats nödvändig.

Figur 1 Läge för planerat projekt med utredningsområde markerat

2 Avgränsningar

2.1 Utrednings- och influensområde

Begreppen utredningsområde och influensområde avser de områden som kan komma att påverkas av det planerade projektet.

Utredningsområdet innefattar mark som kan komma att påverkas direkt av den planerade åtgärden antingen genom att den färdiga anläggning hamnar där eller att verksamheten under byggnationen gör det. Det kan alltså handla om mark som i framtiden kommer att användas av väganläggningen men också områden som behövs till exempel för omledning av trafik eller uppställning av arbetsbodar under byggtiden.

Bedömt utredningsområde framgår av *Figur 1*. I detta skede har ett relativt stort område bedömts nödvändigt framför allt med tanke på behovet av trafikomledning under byggtiden.

Influensområdet kan vara betydligt större än utredningsområdet och innefattar det som kan komma att påverkas, direkt eller indirekt, av den färdiga anläggningen eller av verksamheten under byggtiden. Exempelvis kan detta vara sjöar och vattendrag som tar emot vatten från anläggningen eller områden som påverkas av buller under byggtiden eller av färdig anläggning. Influensområdets storlek kan alltså inte definieras som ett tydligt avgränsat område eftersom utbredningen varierar beroende på vilken parameter som avses där bullerpåverkan kan ha en utbredning och påverkan på vattendrag en annan.

2.2 Tider

Arbetet med vägplan har påbörjats under 2026.

Byggstart är planerad till 2029 och projektet beräknas vara avslutat under 2030.

3 Förutsättningarna i utrednings- och influensområdet

3.1 Beskrivning av befintlig anläggning

Väg 800, Färentunavägen, är den enda infarten till Färingsö och har en ÅDT på knappt 11 400 fordon/dygn (2024). Hastigheten på väg 800 är 70 km/h och hastigheten på Enlundavägen 50 km/h. Väg 800 är sekundär väg för farligt gods.

Korsningen mellan väg 800, Enlundavägen och Troxhammar byväg i Ekerö kommun har idag brister avseende trafiksäkerhet, framkomlighet och tydlighet, med hänsyn till nuvarande trafikflöden samt förväntade framtida trafikökningar. Väg 800 utgör huvudstråket i nord-sydlig riktning, medan Enlundavägen ansluter från väster och Troxhammar byväg från öster.

3.2 Lokalsamhälle och regional utveckling

3.2.1 Befolkning och näringsliv

Ekerö kommun är belägen i Stockholms län och hade år 2024 cirka 29 000 invånare. Kommunen är lokaliserad i Mälaren och utgörs av såväl tätortsmiljöer som landsbygd och vattenområden. Kommunen är uppdelad i ett större antal öar. Färingsö, även benämnd Svartsjölandet, utgör den största av dessa öar. Området präglas av gles bebyggelse med bostäder, jordbruksmark och verksamheter. Jordbruks- och hästrelaterad markanvändning förekommer i området.

Näringslivet domineras av små och medelstora företag, bland annat inom entreprenadverksamhet och hästverksamhet. Inom och i anslutning till utredningsområdet förekommer verksamheter i form av byggvaruhandel samt mindre industriverksamhet och hästverksamhet. I närområdet finns spridd bostadsbebyggelse, verksamheter samt betesmarker.

Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas befolkningen på Färingsö öka med mer än 25 procent under perioden 2022–2033 (Ekerö kommun, 2023).

3.2.2 Kommunala planer

Översiktsplan

I Ekerö kommuns översiktsplan framgår planerna på utbyggnad och förtätning av bostadsområden samt utökning av verksamheter fram till 2030 i närområdet.

Detaljplaner

Utredningsområdet berör en fastslagen detaljplan avseende Enlunda bussdepå (Troxhammar 1:31 m.fl.), dnr PLAN.2017.10. Planen är framtagen med planerad cirkulation i åtanke (Ekerö kommun, 2024).

Kommunen arbetar med ett planprogram för det aktuella området kallad Enlundavägen -Troxhammar byväg. Syftet med planprogrammet är enligt kommunen att göra en samlad planering och sammanhängande utbyggnad av väg- och ledningsinfrastrukturen i området.

Det finns också en vilande detaljplan för del av Troxhammar 7:2 m.fl. (Enlunda småindustriområde)

3.3 Lagskyddade områden och objekt

3.3.1 Riksintressen och skyddad natur

Riksintressen utgör geografiska områden vilka pekats ut för sina nationellt viktiga värden och kvalitéer med hänsyn till exempelvis natur, kultur och friluftsliv.

Beroende på typ av riksintresseområde kan deras syfte antingen vara bevarande, exploaterande eller näringsinriktat. Utpekande av riksintresseområden utförs av ett flertal myndigheter som ansvarar för olika ämnesområden (Boverket, 2022).

Riksintresseområden omfattas av kapitel 3 och 4 i miljöbalken (MB).

Utredningsområdet omfattas av tre riksintressen.

Riksintresse för rörligt friluftsliv - MB 4 kap 2 §

Riksintresset *Mälaren med öar och strandområden i Stockholms län* är kopplat till Mälarens skärgårdslandskap och dess tillhörande värden för turism och friluftsliv.

Riksintresset omfattar hela Mälarens närområde (Naturvårdsverket u.å.).

Riksintresse för totalförsvarets väderradar - MB 3 kap 9 §

Ett påverkansområde väderradar är ett påverkansområde kring en väderradar som utgör riksintresse för totalförsvarets militära del. Inom detta påverkansområde riskerar vindkraft och andra höga objekt skada väderradarstationen (Försvarsmakten 2023).

Riksintresse för luftfart: MSA-yltor – MB 3 kap 9 §

Riksintresset för luftfart och MSA-yltor (Minimum Sector Altitude) är kopplat till Bromma flygplats och innebär att området är hinderbegränsat på grund av lågt flygande flygplan (Stockholm stad, 2018).

Natura 2000-områden, naturreservat, nationalparker eller annan skyddad natur

Utredningsområdet omfattas inte av något av rubricerat.

3.3.2 Strandskydd

Strandskyddet omfattas av 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken och innebär ett skyddat område av 100 meter från strandlinjen vid medelvattenstånd på land och i vattnet. I vissa fall gäller utökat strandskydd till 300 m men det är inte fallet i detta område. Den 1a juli 2025 genomfördes lättnader i strandskyddet och gäller inte vid sträckor av ett vattendrag vars bredd vid normalt medelvattenstånd är 2 meter eller smalare (Naturvårdsverket 2025b).

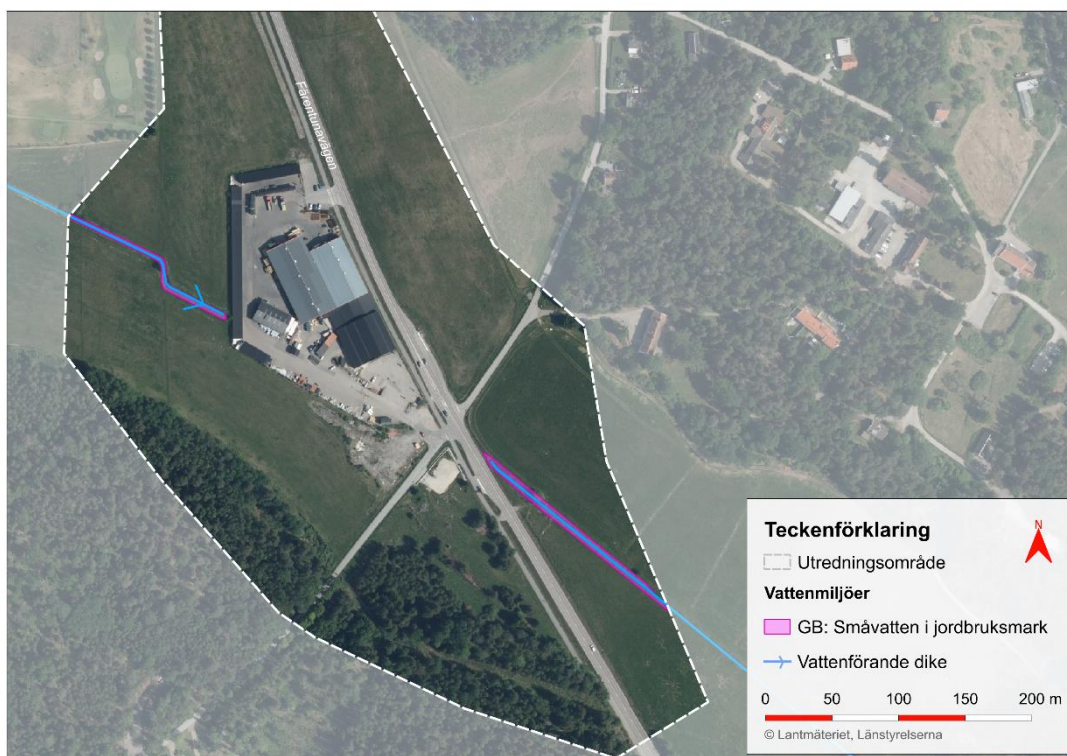
Det vattendrag/dike som rinner genom utredningsområdet är smalare än 2 meter och omfattas därför inte av strandskyddet.

Utredningsområdet ligger cirka 200 m från stranden och omfattas således inte av strandskydd.

3.3.3 Generellt biotopskydd

Generellt biotopskydd avser minde biotoper som är värdefulla områden för växt- och djurlivet i fragmenterade landskap, oftast på jordbruks- och odlingsmarker (Naturvårdsverket, 2025b). Biotoper som omfattas av generellt biotopskydd utgörs av alléer, källor med omgivande våtmark i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, pilevallar, småvatten och våtmarker i jordbruksmark, stenvägar i jordbruksmark samt åkerholmar. Dessa biotoper är enligt 7 kap. 11 § miljöbalken skyddade i hela landet (Naturvårdsverket, 2025b).

Inom utredningsområdet förekommer biotopen *småvatten och våtmark i jordbruksmark* i form av ett vattenförande dike, vilket omfattas av generellt biotopskydd, se figur 2.

Figur 2 Generellt biotopskydd samt vattenförande dike med strömningsriktning

3.3.4 Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen vilket innebär att det är förbjudet att skada fornlämningar. Skyddet omfattar inte enbart själva fornlämningen utan även ett så stort område som behövs för att bevara den och för att ge den ett tillräckligt utrymme.

Inga fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar finns registrerade hos Riksantikvarieämbetets *Fornsök* inom utredningsområdet.

3.3.5 Vattenskyddsområde

Utredningsområdet omfattas av Östra Mälarens vattenskyddsområde (Länstyrelsen Stockholms län 2008). Skyddsföreskrifterna för vattenskyddsområdet reglerar bland annat hantering av hälso- och miljöfarliga kemikalier, mark- och anläggningsarbeten och masshantering inom området.

3.4 Landskapet

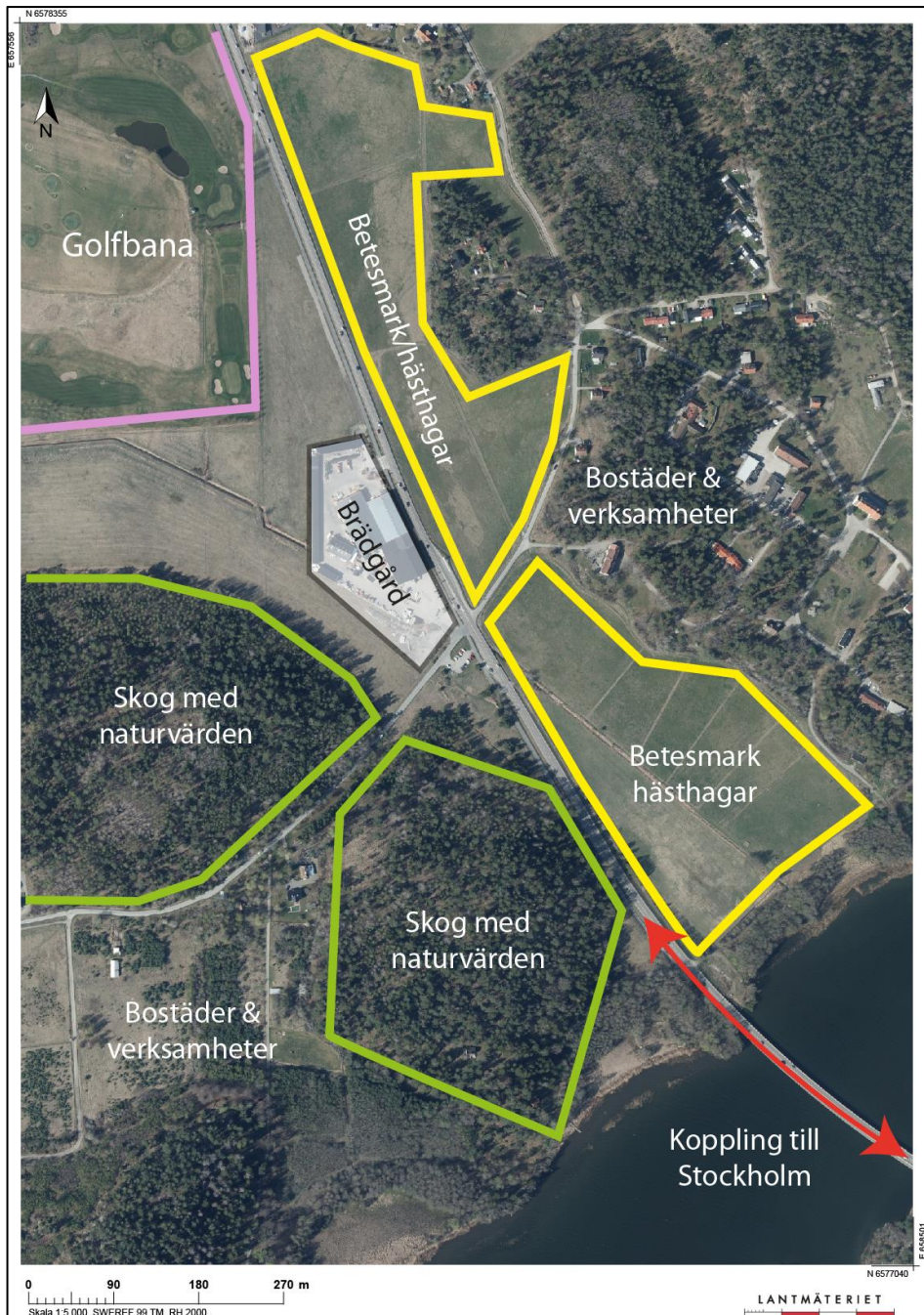
Södra Färingsö ligger strax väster om centrala Stockholm och utgör en del av ett omväxlande skärgårdslandskap, präglat av närheten till både Mälaren och storstaden. Landskapet utgörs av ett småbrutet mosaiklandskap, där låglänta områden med odlings- och betesmark avlöses av bergsknallar med mindre skogsområden. Mellan bergsknallarna finns långsträckta siktlinjer, som bryts av

glest belägen bebyggelse i form av småhus och mindre verksamheter, exempelvis en brädgård.

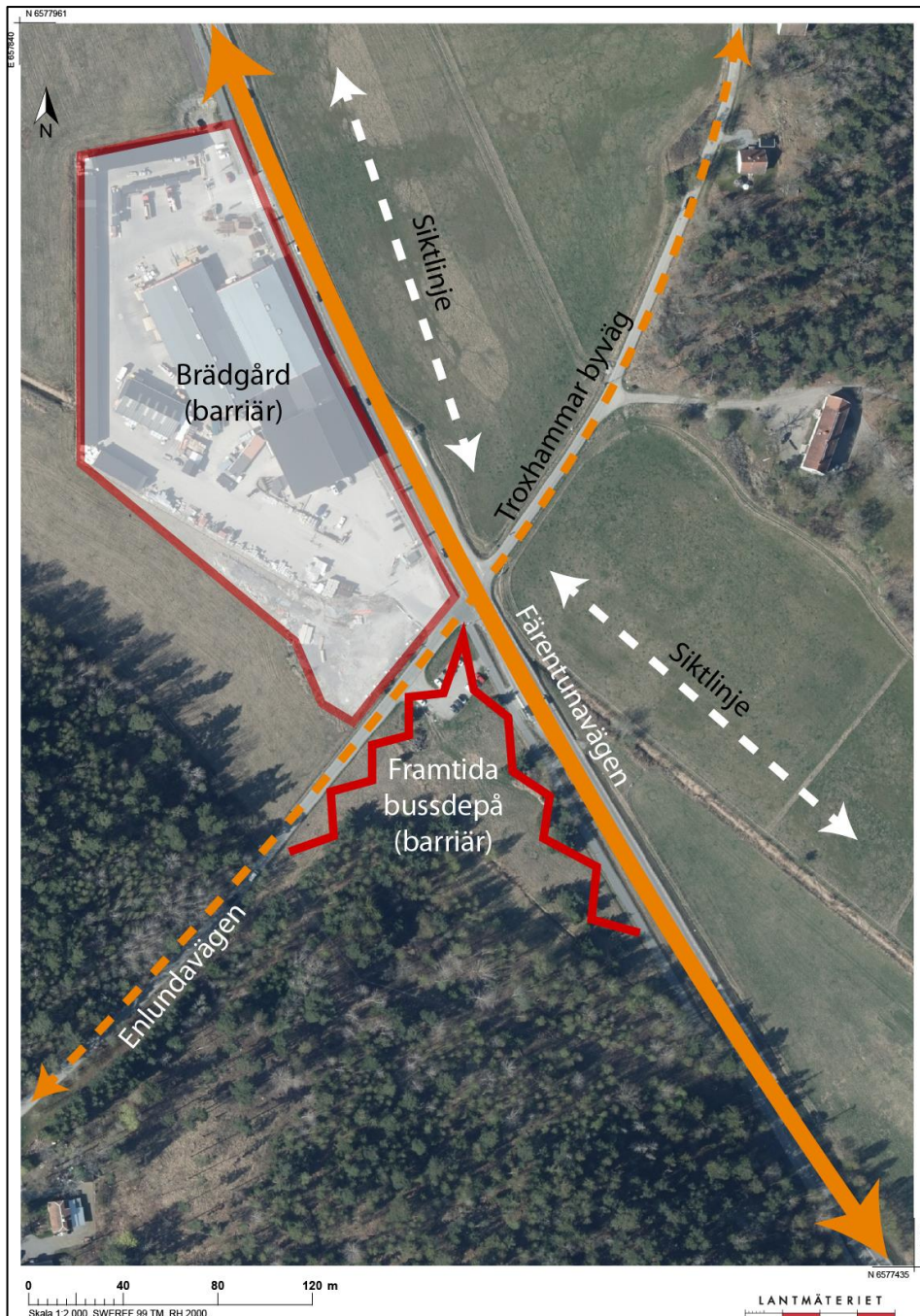
Väg 800 är det största och primära trafikstråket i området och sträcker sig genom landskapet från sydöst till nordväst. I östlig och västlig riktning leder mindre vägar vidare ut i landskapet. Från korsningen där den nya cirkulationsplatsen planeras sträcker sig Enlundavägen västerut och Troxhammar byväg österut.

Strax norr om platsen för den planerade cirkulationsplatsen finns en golfbaneanläggning, vilken bidrar till ett mänskligt präglat uttryck till den delen av landskapet.

I anslutning till den nya cirkulationsplatsen, öster om väg 800, finns betesmark och hästhagar. Dessa hagar används av hästverksamhet och är en tillgång för det lokala näringslivet och för rekreation. Hagarna bidrar till landskapets öppna karaktär och tillför också naturvärden i form av växt-, djur- och insektsarter som trivs i betesmarker.

Figur 3 Analysplan influensområdet

Figur 4 Analysplan utredningsområdet

3.5 Naturmiljö

Södra Färingsö karaktäriseras av ett småbrutet landskap, där låglänt odlingsvänlig planmark bryts av med bergknallar. Naturmiljön inom utredningsområdet består av hagmarker, vallodlingar, vägmiljöer och ruderatmarker. I det öppna jordbrukslandskapet finns även ett mindre vattendrag i form av ett vattenförande krandike som mynnar ut i Mälaren söder om utredningsområdet. Diken i öppna jordbrukslandskap har en viktig ekologisk funktion som spridningskorridor för flera olika artgrupper.

I samband med tidigare detaljplanearbete i området har flera undersökningar med avseende på naturmiljö genomförts, bland annat en naturvärdesinventering, en fladdermusinventering och en groddjursinventering. Naturvärdesinventeringen genomfördes 2013 (Sven Hermelin AB 2013) och omfattar endast ett avgränsat område i utredningsområdets sydvästra del. Inga naturvärdesbiotoper eller naturvärdesobjekt identifierades inom utredningsområdet för detta projekt.

Vid fladdermusinventeringen (Trapezia AB, 2024a) gjordes fynd av fem olika fladdermusarter. Rapporten konstaterar dock att det öppna åkerlandskapet i området inte bedöms som lämpliga livsmiljöer för någon av arterna. På grund av belysning nattetid bedöms även byggvaruhandeln inom utredningsområdet som olämplig livsmiljö för någon av arterna.

Vid groddjursinventeringen (Trapezia AB, 2024b) påträffades inga groddjur inom utredningsområdet, men förekommer sporadiskt i södra delen av Södra Färingsö.

Inga rödlistade, fridlysta eller andra skyddade arter finns rapporterade i utredningsområdet via SLU:s Artportalen.

3.6 Kulturmiljö

Södra Färingsö är tillsammans med Mäläröarna ett kulturhistoriskt präglad område med lämningar från stenåldern och framåt. Landhöjningen gjorde senare området tillgängligt för mer omfattande bosättning och landskapet har använts för odling under en längre tid. Södra Färingsös läge med närhet till Stockholm gjorde ön till en viktig plats för livsmedelsproduktion och under senare tid har ön även varit plats för flertalet fruktodlingar (Tyréns 2023).

Öster om väg 800 finns jordbruksmarker som idag nyttjas för bete. Ett äldre krandike korsar väg 800 och intilliggande jordbruksmarker i nordvästlig-sydostlig riktning och finns med i häradskartor från 1800-talets mitt.

En genomgång av tillgängliga underlag, inklusive Riksantikvarieämbetets tjänst "Fornsök", visar att det inte finns några registrerade fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar inom utredningsområdet.

3.7 Vatten

Inga yt- eller grundvattenförekomster finns inom utredningsområdet registrerade i databasen VISS (Vatteninformationsystem Sverige). Det vattenförande dike inom utredningsområdet är inte klassat som en ytvattenförekomst.

Den planerade åtgärden ligger inom båtudsområdet för Markavvattningsföretagen *Enlunda-Troxhammas dikningsföretag* och *Enlunda-Troxhammar torrlägningsföretag*.

3.8 Rekreation och friluftsliv

Utredningsområdet omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv, vilket täcker hela Mälarens skärgårdslandskap. Inom utredningsområdet finns inga formellt utpekade rekreationsområden, vandringsleder, turistmål eller andra besöksplatser.

I direkt anslutning till utredningsområdet finns betesmarker kopplade till närliggande hästgård. Markerna används för bete och ridning sker i närområdet. Passager med hästar förekommer i anslutning till befintlig korsning. Denna typ av markanvändning utgör en del av det lokala friluftslivet och det småskaliga landskapsutnyttjandet i området.

3.9 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) utfärdas med stöd av 5 kap. miljöbalken och avser kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt som behövs för att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. En miljökvalitetsnorm fastställs utifrån vad människan kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse, och/eller vad miljön kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter.

Tre huvudtyper av miljökvalitetsnormer är aktuella inom projektets omfattning:

- Miljökvalitetsnormer för utomhusluft
- Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller
- Miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten

Luftkvalitetsförordningen (2001:477) reglerar kvaliteten för utomhusluft för ett antal luftföroreningar. Det är kommunerna som ansvarar för att kontrollera att miljökvalitetsnormerna följs, samt att upprätta åtgärdsprogram då de överskrids. Problem med luftkvaliteten härrör främst till tätbebyggda delar av samhället.

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller syftar till att kartlägga och minska långvarig bullerexponering från större infrastruktur och verksamheter. Normerna omfattar krav på bullerkartläggning och åtgärdsprogram men anger inga bindande gränsvärden för bullernivåer.

Inom området finns inga registrerade vattenförekomster i databasen VISS som regleras av miljö kvalitetsnormer. Ett vattenförande krongränd med utlopp i Mälaren-Görväln (WA11895268) ligger inom utredningsområdet och omfattas således indirekt av miljö kvalitetsnormer avseende yt- och grundvatten.

3.10 Befolkning och hälsa

3.10.1 Förorenade områden

Det finns två objekt som utgör potentiellt förorenade i Länsstyrelsernas EBH-stöd inom utredningsområdet. Båda objekten är verksamheter som ej är riskklassade, se *tabell 1* och *figur 5*.

Objekt ID 196582 avser Färingsö Trä på fastigheten Troxhammar 7:2. Verksamheten i form av brädgård och sågverk utan impregnering har bedrivits på platsen sedan 1940-talet och pågår fortfarande. Vid jordprovtagning utförd år 2023 redovisades halter under Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM), som utgör åtgärdsområde för befintlig och med avseende på projektet, fortsatt markanvändning.

Objekt ID 195966 avser Enlunda bussdepå, en preliminärt planerad verksamhet i anslutning till utredningsområdet. Verksamheten är inte etablerad i dagsläget. Genomförda analyser inom ramen för förstudie visar föroreningshalter under MKM.

Flera objekt finns registrerade i EBH-stödet i närområdet. Dessa ligger dock utanför utredningsområdet och bedöms inte påverka den planerade åtgärden. Baserat på verksamheternas historik samt lokalisering i förhållande till utredningsområdet bedöms inte medföra någon påverkan på planerat arbete vid väg 800.

Under förutsättning att masshantering inom projektet sker enligt gällande lagstiftning, inklusive Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (28§), samt att nödvändiga skyddsåtgärder vid lagring och hantering av massor vidtas, bedöms risken för negativ påverkan på människors hälsa vara liten eller försumbar.

Vid masshantering som sker inom projektet anses risken för negativ påverkan av människors hälsa liten eller försumbar om skyddsåtgärder som lagring och hantering av massorna utförs korrekt enligt Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet 28 §.

Tabell 1. Sammanställning av potentiellt förorenade områden inom utredningsområdet.

Verksamhet (objekts-ID)	Klassning
Sågverk utan impregnering (ID 196582)	Ej riskklassad verksamhet
Övrigt (ID 195966)	Ej riskklassad verksamhet

Figur 5 Potentiellt förorenade områden enligt Länsstyrelsernas EBH-stöd.

3.10.2 Klimat

Pågående klimatförändringar förväntas medföra ökad nederbörd, stigande havsnivåer och högre temperaturer. Klimatpåverkan inom projektets gränser sker vid tillverkning av anläggningsdelar, förändrad markanvändning och transport av material och överskottsmassor. En beräkning av projektets klimatnettopåverkan kommer att göras i kommande skede.

4 Projektets lokalisering, utformning, omfattning

4.1 Projektets lokalisering och utformning

I ett tidigt skede har olika åtgärdsalternativ övervägts, såsom justering av befintlig korsning eller alternativa trafiklösningar. Den samlade bedömningen är att en cirkulationsplats är den lösning som bedöms mest lämplig utifrån trafiksäkerhet, funktion och framtida trafikbelastning.

Söder om korsningen, mellan Enlundavägen och väg 800, planerar Storstockholms Lokaltrafik (SL) att etablera en bussdepå. Etableringen förväntas medföra en ökning av trafikvolymen, framför allt tung trafik i form av bussar till och från anläggningen. I anslutning till depån planeras även en dagvattendamm för hantering av dagvatten. Placeringen och utformningen av dessa anläggningar kommer att beaktas och samordnas med den föreslagna cirkulationsplatsen inom ramen för vägplanen. Strax söder om den aktuella korsningen finns idag en pendlarparkering. I samband med depåetableringen kommer denna att utgå, då området ingår i depåns markanspråk. Åtgärden berör huvudsakligen åkermark, men delar av en intilliggande industrifastighet kan komma att påverkas. Eventuella intrång utreds och hanteras enligt gällande regler och riktlinjer.

I den nordvästra delen av den planerade cirkulationsplatsen finns en befintlig verksamhet som bedrivs av K-Bygg. Den befintliga infarten till verksamheten bedöms behöva justeras till följd av den föreslagna ombyggnaden av korsningen. Tillgängligheten till verksamheten kommer utredas vidare under kommande skeden i vägplaneprocessen.

4.2 Övergripande utformning av cirkulationsplatsen

Den föreslagna åtgärden innebär att korsningen byggs om till en cirkulationsplats, utformad i enlighet med Trafikverkets infrastrukturegelverk TRVINFRA-00396 Vägar och gators utformning (VGU). Åtgärden omfattar anpassning av anslutande vägar, schakt- och fyllnadsarbeten inom ett avgränsat arbetsområde samt en mindre sidoförskjutning av väg 800 i östlig riktning för att möjliggöra cirkulationsplatsens placering. Förskjutningen bedöms vara begränsad och genomförbar utan betydande intrång eller försämring av vägens funktion. Skissen i samrådsunderlaget (figur 6) illustrerar en principiell utformning av cirkulationsplatsen och dess anslutningar. Skissen utgör ett exempel och är inte slutligt fastställt; den slutliga utformningen fastställs i det fortsatta arbetet med vägplanen.

Figur 6 Skiss över principiell utformning.

Det finns idag en gång- och cykelväg längs väg 800 i nord-sydlig riktning. Denna gång- och cykelväg ansluts till cirkulationsplatsen på ett trafiksäkert sätt och utformades i enlighet med Trafikverkets regelverk TRVINFRA-00396 Vägar och gators utformning (VGU) samt, de vid projektets start, gällande riktlinjerna för tillgänglighet. Omläggningar eller anpassningar av den befintliga gång- och cykelvägen studeras i detalj för att minimera störningar under byggskedet samt säkerställa god funktion och säkerhet efter färdigställandet.

Hanteringen av ytvatten från vägkonstruktionen bedöms främst ske genom avrinning från vägbana och gång- och cykelvägen till öppna diken och slänter, där vattnet sedan kan infiltreras i den omgivande marken. Eventuellt behov av dränering eller andra lösningar för dagvatten kommer att utredas i nästa skede av planprocessen.

Busshållplatser i anslutning till korsningen bedöms behöva flyttas eller byggas om. Hållplatserna utformas med hänsyn till tillgänglighet och trafiksäkerhet, så att de fungerar för alla resenärer, inklusive personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

I anslutning till korsningen finns även en befintlig åkeranslutning till angränsande jordbruksmark. I samband med ombyggnaden till cirkulationsplats kan denna anslutning komma att behöva flyttas eller anpassas för att fungera tillsammans med den nya vägutformningen. Den slutliga placeringen och utformningen kommer att studeras vidare i det fortsatta arbetet med vägplanen.

Byggarbetena kan huvudsakligen genomföras inom ett avgränsat arbetsområde. Under byggtiden kommer tillfälliga trafikarrangemang att bli nödvändiga, såsom omledning eller begränsning av trafikflöden. Alla åtgärder planeras för att minimera störningar och säkerställa trafiksäkerheten under byggtiden.

Den föreslagna cirkulationsplatsen bedöms bidra till lägre hastigheter, ökad trafiksäkerhet och förbättrad framkomlighet för samtliga trafikslag. Sammantaget förväntas åtgärden innebära en förbättring jämfört med dagens korsning och skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar trafikanläggning i Ekerö kommun.

5 De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

5.1 Lokalsamhälle och regional utveckling

5.1.1 Befolkning och näringsliv

Den planerade åtgärden bedöms gynnsam för boende och de flesta verksamheter då tillgängligheten och trafiksäkerheten kommer att öka. Hästverksamhet med betesmark och ridväg i direkt anslutning till korsningen kan dock komma att påverkas negativt då delar av marken som används kan komma att tas i anspråk.

5.1.2 Kommunala planer

Översiktsplan

Föreslagen åtgärd ligger i linje med utvecklingen som beskrivs i översiktsplanen.

Detaljplaner

Inga direkta konflikter bedöms föreligga mellan antagen plan för bussdepån eller vilande planer. För att vidare säkerställa att inga konflikter uppstår pågår löpande dialog med kommunen rörande deras planprogramarbete som kommer att fortsätta under hela planprocessen.

5.2 Lagskyddade områden och objekt

5.2.1 Riksintressen och skyddad natur

Hela utredningsområdet ligger inom tre riksintressen: riksintresse för rörligt friluftsliv, riksintresse för totalförsvarets väderradar och riksintresse för luftfart: MSA-ytor.

Planerade åtgärder bedöms inte innebära påverkan på *riksintresse för rörligt friluftsliv* då inga av riksintressets värden förväntas försämrats.

De planerade åtgärderna bedöms inte heller påverka *riksintresse för totalförsvarets väderradar* eller *riksintresse för luftfart: MSA-ytor* då dessa riksintressen endast reglerar höga objekt som kan påverka radarsystem och störa flygtrafik.

5.2.2 Generellt biotopskydd

Det dike som omfattas av generellt biotopskydd kommer påverkas i viss omfattning då den nuvarande kulverteringen kan komma att förlängas för att ge plats åt den

planerade cirkulationsplatsen. Åtgärden kan därigenom ge viss negativ påverkan genom eventuellt bortfall av värde och eventuella kompensationsåtgärder kommer att utredas vidare i det fortsatta arbetet.

5.2.3 Fornlämningar

Inga kända fornlämningar, möjliga fornlämningar eller andra kulturmiljövärden bedöms påverkas av de planerade åtgärderna.

5.2.4 Vattenskyddsområde

Östra Mälarens vattenskyddsområde innefattar flera skyddsföreskrifter som kan komma att påverka arbetsmetoder, uppföljningsarbete och tillsyn av projektets planerade åtgärder. Exakt vilka skyddsföreskrifter inom vattenskyddsområdets bestämmelser som kommer påverkas hanteras i senare skede.

5.3 Landskapet

Målen för utformningen och inpassning av cirkulationsplatsen i landskapet kan sammanfattas i följande gestaltungsavsikter:

Utformningen av cirkulationsplatsen ska:

- Anpassas till och tillvarata landskapets karaktär.
 - Cirkulationsplatsen utformas så att den samspelar med omgivande mark samt befintlig väg i plan och profil.
 - Material och utrustning anpassas efter områdets karaktär.
- Skapa en trafiksäker miljö för oskyddade trafikanter, samt anpassas efter människors behov och rörelse i området.
 - Eventuella passager och anslutningar till gång- och cykelväg utförs med en tydlig utformning där det är enkelt att tolka trafiksituationen.
- Bidra till en hållbar material- och masshantering.
 - Avbaningsmassor återanvänds där det är lämpligt inom projektet.
 - Befintlig vegetation återplanteras lämpligen inom projektet, där det är möjligt.
- Vid lämpliga lägen tillföra mervärden i landskapet.
 - Dikesslänter och sidoområden utformas för att gynna den biologiska mångfalden och skapa en intressantare omgivning för trafikanten.
- Bidra till en god anslutning mot angränsande projekt.
 - Utformningen av cirkulationsplatsen samordnas mot angränsande dagvattendamm och bussdepå. Gång- och cykelvägen närmast dagvattendammen ges en trafiksäker och komfortabel utformning och linjeföring.

5.4 Naturmiljö

Områdets naturvärden bedöms vara tämligen låga inom utredningsområdet eftersom det inte finns några beskrivna värden från tidigare utförda fältarbeten. Då området till stor del består av hårdgjorda asfaltsytor med ljusexponering även under kvälls- och nattetid innebär de planerade åtgärderna inga nya inslag i den omgivande naturmiljön. En mindre del av betesmarken belägen öster om väg 800 kan påverkas då viss mark kan behöva tas i anspråk. Betesmarken har dock inga kända artvärden som riskerar att påverkas.

Diket öster om väg 800 kan komma att påverkas negativt då delar av diket kan behövs kulverteras. Diket har dock begränsad ekologisk funktion i den del av diket som bedöms kunna påverkas då det idag redan finns en befintlig kulvertering av diket som leds under vägen och den intilliggande industrifastigheten.

5.5 Kulturmiljö

Kulturmiljön i utredningsområdet är främst kopplad till äldre jordbruksmiljöer men har inga specifikt utpekade värden. Den nya cirkulationsplatsen kommer innebära reducerade jordbruksytor öster om väg 800 och innebär viss påverkan på det äldre jordbrukslandskapet med tillhörande krongränd.

Inga kända fornlämningar, möjliga fornlämningar eller andra kulturmiljövärden bedöms påverkas av de planerade åtgärderna.

5.6 Vatten

Den nya cirkulationsplatsen kommer att innebära nya hårdgjorda ytor, vilket i viss mån kan innebära ökat dagvattenflöde. En anmälan om vattenverksamhet kommer att behöva göras då det vattenförande dike (krongränd) som passerar genom korsningen berörs av de planerade åtgärderna och kulverteringen av diket kan behöva förlängas i samband med ombyggnaden. Diket ingår i markavvattningsföretaget Enlunda–Troxhammars dikningsföretag från 1921, vilket omfattar avvattningsdiken som leder vatten genom området.

Inom planområdets närhet berörs även Enlunda–Troxhammars torrlägningsföretag från 1942, som utgör ett anslutande dräneringssystem inom samma avvattningsområde.

5.7 Rekreation och friluftsliv

Projektet kan komma att påverka den häst- och stallverksamhet som bland annat nyttjar de intilliggande betesmarkerna på östra sidan av väg 800. De planerade åtgärderna riskerar att påverka tillgången till betesmarker och strövytor för hästarna permanent. Med dagens trafiksituation finns möjligheter för hästar och ryttare att korsa väg 800, något som kan försvåras under byggskedet.

De planerade åtgärderna bedöms inte påverka möjligheterna till rekreation eller friluftsliv.

5.8 Miljökvalitetsnormer

Projektet bedöms inte motverka eller förhindra vattenförekomsternas möjlighet att uppnå miljökvalitetsnormerna.

Den närmaste relevanta vattenförekomsten är Mälaren–Görvåln. Enligt VISS har vattenförekomsten i dagsläget måttlig ekologisk status, främst till följd av förekomst av särskilt förorenande ämnen såsom koppar samt påverkan från övergödning. Den kemiska statusen har klassats som uppnår ej god på grund av förekomst av bland annat antracen, metallföreningar. Miljökvalitetsnormerna innebär att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk och god kemisk status senast år 2027.

De planerade åtgärderna innebär en begränsad förändring jämfört med dagens situation och bedöms inte medföra någon betydande förändring av dagvattenflöden eller föroreningsbelastning från området. Projektområdet utgör dessutom en mycket liten del av Mälaren–Görvålns avrinningsområde. Sammantaget bedöms de planerade åtgärderna inte medföra någon risk för att vattenförekomsten försämras eller försvåra möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnormer.

Projektet bedöms inte heller påverka miljökvalitetsnormerna för utomhusluft enligt Luftkvalitetsförordningen (2001:477).

Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller eftersträvar att buller från järnvägar, vägar och industri inte skadar människors hälsa. Genomförandet av den planerade cirkulationsplatsen bedöms inte medföra nämnvärd förändring av den befintliga bullersituationen. Åtgärden innebär i huvudsak ombyggnad av befintlig väg och trafikflödena förväntas inte förändras i sådan omfattning att bullernivåerna påverkas väsentligt. Under byggskedet kommer buller att uppstå till följd av transport-, schakt- och anläggningsarbeten. Bullret är tillfälligt och begränsat till den period då arbetena pågår.

Om det i kommande skeden identifieras risk för att gällande riktvärden för trafikbuller överskrids kommer behovet av eventuella bullerskyddsåtgärder att utredas vidare.

5.9 Befolkning och hälsa

5.9.1 Förorenade områden

Den planerade cirkulationsplatsen innebär schakt- och markarbeten inom befintligt vägområde samt angränsande mark. I samband med dessa arbeten finns en risk att

påträffa förorenade massor i fyllnadsmaterial eller föroreningar kopplade till tidigare markanvändning.

Inom utredningsområdet finns objekt registrerade i Länsstyrelsernas EBH-stöd. Objekten avser verksamheter som inte är riskklassade och bedöms, baserat på tillgängligt underlag, inte innebära någon förhöjd risk för påverkan på planerade arbeten.

Tidigare genomförd jordprovtagning i området visar att inga ämnen förekommer i halter över Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM). Resultaten utgör stöd för bedömningen av markmiljösituationen. Mot denna bakgrund bedöms det i detta skede inte nödvändigt att genomföra ytterligare markmiljöundersökningar.

Föroreningshalter i jord och asfalt ska beaktas vid masshantering och eventuell återanvändning inom projektet i enlighet med gällande lagstiftning. Då tidigare undersökningar visar halter under riktvärden för MKM bedöms jordmassor kunna återanvändas inom projektområdet efter teknisk och miljömässig bedömning.

Förorenade massor utgör en relevant aspekt vid planering och utvärdering av masshantering, både ur markmiljö- och spridningssynpunkt samt med hänsyn till projektets klimatpåverkan. Hanteringen innebär en avvägning mellan resurshushållning, miljörisker och tekniska förutsättningar.

Sulfidhaltig lera har noterats i jordlagerföljden i tidigare utförda geotekniska undersökningar inom området. Enligt Mittas geotekniska PM förekommer inslag av sulfidhaltig lera, men utförda laktester visar att jorden har en mycket låg försurande potential. Sulfidjord kan vid schakt och exponering för syre i vissa fall ge upphov till försurning och metallutlakning. Mot bakgrund av resultaten från laktesterna bedöms dock risken för betydande försurningspåverkan i detta fall vara begränsad. Förekomsten av sulfidhaltiga jordar bör ändå beaktas vid planering av markarbeten och masshantering inom projektet.

Sammantaget bedöms påverkan kopplad till förorenade områden och masshantering vara begränsad.

5.9.2 Klimat

Vid etablering ny väg uppstår klimatpåverkan bland annat genom utsläpp från transportfordon, entreprenadmaskiner och vid produktionen av ny asfalt.

En massbalans som huvudsakligen använder massor inom projektet är att eftersträva, både vad gäller projektekonomi och klimatpåverkan. En viktig faktor är att kunna hantera upplag för massor under byggtiden. Ytor för hantering av massor ska hanteras i vägplanen.

En klimatkalkyl tas fram under projektets gång för att kunna bedöma hur projektet påverkar klimatet. Klimatkalkylen kommer användas för att identifiera var de största utsläppskällorna finns och hur de kan hanteras för att minimera utsläppen.

Den nya cirkulationsplatsen bedöms inte orsaka några ökade risker för översvämningar. Däremot kommer klimatförändringarna att medföra större risker för skyfall och översvämningar i framtiden.

6 Åtgärder

- Masshantering ska ske med hänsyn till resurshushållning, tekniska förutsättningar och miljörisker. Föroreningshalter i jord och massor ska beaktas enligt gällande lagstiftning.
- Vid schakt ska uppsikt hållas efter avvikande jordlager, misstänkt förorenade massor samt sulfidhaltig jord. Om avvikande massor påträffas ska dessa hanteras i enlighet med gällande regelverk.
- Skyddsåtgärder ska vidtas för att minska risken för spridning av föroreningar och grumling till närliggande dike. Gällande skyddsföreskrifter för Östra Mälarens vattenskyddsområde ska beaktas.
- Arbetena ska planeras och genomföras så att störningar för närliggande markanvändning, inklusive ridverksamhet, samt minimera påverkan på trafik så långt som möjligt. Tillfälliga trafiklösningar ska vid behov säkerställa trafiksäkerhet och framkomlighet under byggskedet.

7 Bedömning av åtgärdens miljöpåverkan

Enligt 10 § i miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska, vid undersökning eller beslut om huruvida en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, hänsyn tas till:

- Verksamhetens eller åtgärdernas utmärkande egenskaper
- Verksamhetens eller åtgärdernas lokalisering
- De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

De miljöaspekter som bedöms beröras av planerade åtgärder är främst kopplade till det dike som idag leds under väg 800 och de hag- och betesmarker öster om väg 800. Diket omfattas av generellt biotopskydd och en anmälan om vattenverksamhet kommer behöva göras i senare skede. Delar av de hag- och betesmarker öster om cirkulationsplatsen kommer tas i anspråk och kommer innebära viss påverkan på områdets markanvändning. De berörda hag- och betesmarkerna har dock inga utpekade natur- eller kulturmiljövärden.

Utöver generellt biotopskydd omfattas utredningsområdet av ett vattenskyddsområde och tre riksintressen. Vattenskyddsområdet kommer innebära särskild hänsyn under senare skede medan riksintressena inte bedöms påverkas.

Trafikverket gör bedömningen att projektet inte antas medföra en betydande miljöpåverkan, eftersom åtgärden huvudsakligen avser en ombyggnad av befintlig korsning inom ett redan trafikpåverkat område och de miljöeffekter som kan uppstå bedöms vara begränsade i omfattning och geografisk utbredning. De miljöaspekter som berörs, såsom påverkan på ett vattenförande dike med generellt biotopskydd samt mindre intrång i angränsande hag- och betesmarker, bedöms kunna hanteras inom ramen för fortsatt projektering och gällande tillstånds- och samrådsprocesser. Sammantaget bedöms projektets lokalisering, omfattning och utformning inte ge upphov till sådana miljöeffekter att åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

8 Fortsatt arbete

8.1 Planläggning

Detta dokument utgör underlag för länsstyrelsens beslut om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ger förutsättningarna för hur den fortsatta planeringen av projektet kommer drivas vidare av Trafikverket.

För åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska projektet upprätta en miljökonsekvensbeskrivning som sedan ska godkännas av länsstyrelsen. Dessutom ska Trafikverket samråda med en utökad samrådskrets i den efterföljande planeringen. Den utökade kretsen ska bestå av övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

Samråd som genomförts i samband med detta underlags upprättande finns beskrivna i projektets samrådsredogörelse.

8.2 Viktiga frågeställningar

Den fortsatta samordningen med det angränsande bussdepåprojektet och kommunens detaljplanering kommer att vara avgörande för fortsättningen av projektet.

Planering av trafikomledning under byggtiden kommer att vara en avgörande fråga eftersom väg 800 är det enda tillfartsleden till området.

Om arbeten sker inom vattenskyddsområde ska gällande vattenskyddsföreskrifter följas. Arbeten inom området kan innebära att dispens från vattenskyddsföreskrifterna behöver sökas. Eventuella restriktioner enligt föreskrifterna, exempelvis avseende schaktning eller hantering och upplag av massor, beaktas i det fortsatta arbetet när åtgärdernas utformning har preciserats.

9 Källor

Ekerö kommun, 2023. Ekerö växer och befolkningen ökar mest 2030. Tillgänglig:
<https://www.ekero.se/nyheter/nyheter/2023-02-02-ekero-vaxer-och-befolkningen-okar-mest-2030>

Ekerö kommun, 2024. Plankarta med bestämmelser. Tillgänglig:
<https://www.ekero.se/download/18.668ca5111744c9a9eedc9a74/1599825727674/F%C3%A4rings%C3%B6%20tr%C3%A4%20Plankarta%20Granskning.pdf>

Länsstyrelsen i Stockholms län, 2008. Östra Mälarens vattenskyddsområde. 2008-11-25. 5210-2001-65713. Tillgänglig:
<https://www.stockholmvattenochavfall.se/globalassets/pdf/bernsjon/ostramalaren-skyddsforeskrift.pdf>

Naturvårdsverket, u.å. Skyddad natur. Tillgänglig:
<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Naturvårdsverket, 2025a. Strandskydd - så fungerar det. Tillgänglig:
<https://www.naturvardsverket.se/annesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/strandskydd/>

Naturvårdsverket, 2025b. Vägledning och stöd - strandskydd. Tillgänglig:
<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/strandskydd/fragor-och-svar-om-nya-strandskyddsregler/>

Stockholms stad, 2018. Översiktsplan. Tillgänglig:
<https://vaxer.stockholm/siteassets/stockholm-vaxer/tema/oversiktsplan-for-stockholm/riksintresse-ta.pdf>

Sven A Hermelin AB. 2013. Naturvärdesinventering inför detaljplan för Enlunda bussdepå (del av Troxhammar 1:2 m.fl.)

Trapezia AB, 2024a. Inventering av fladdermöss (artkartering) på fastigheterna Troxhammar 1:6 och 7:2 samt delar av 1:2, 7:1, 7:6, 8:26.

Trapezia AB, 2024b. Inventering av groddjur, Enlunda småindustriområde, Troxhammar.

Tyréns, 2023. PM landskapsanalys Södra Färingsö.

Trafikverket, Solna strandväg 98, 171 54 Solna

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se